Do Võ Phị Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

SỐ THỨ 1891 — NGÀY THỨ TƯ 15 NOVEMBRE 1922 — NGÀY 27 THÁNG CHÍN ANNAM NĂM NHÂM-TUẤT — NĂM THỨ 15

DIRECTEUR — PROPRIÉTAIRE
NGUYỄN-VĂN-CỦA

TÉLÉPHONE: 208
Adresse télégraphique: LUCTINH — SAIGON

GIÁ BÁN

	ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm.....	12$00	... 18$00
Sáu tháng.....	6.50	... 9.00
Ba tháng.....	3.50	... 4.50

BÁN LẺ MỖI SỐ.... 0$05

Mua báo thì kể từ ngày mồng một, ít ngày 16 mỗi tháng và phải trả tiền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn

(LỤC-TỈNH TÂN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO RÉUNIS)

聞新省六 報日中南

JOURNAL QUOTIDIEN

NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và chúa nhựt

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 1322

POUR LES ANNONCES
S'ADRESSER:
A Saigon: aux Bureaux du Journal rue Catinat, 155-157-157 (1er étage)
A Hanoi: aux Bureaux du Trung-Bắc Tân-Văn.
A Paris: chez M. M. Havenne & Cie 9, rue Trochet

On traite à forfait pour les contrats de longues durée. Les prix sont payables d'avance.

Thơ, chèques và mandats gởi mua báo: 10 ngày cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA. Thơ và Lục-tỉnh Tân-Văn, còn bài vở đăng báo thì để cho M. LÊ-HOÀNG-MƯU, chủ bút.

ĐỀ CỐ-NHÂN

Đề cố-nhơn lục qui là đề Ba mươi sáu
Sự lợi hại của thầy đề
Cách gian lận của người bao-đề và kẻ đi quyện.

Nghe nói tới đề 36, thì là những nói rất thường, nhàm tai, mà xét ra độc-hại vô cùng. Có lắm người ghét giận tiếng ấy, đường tiếng thì nghịch, chẳng chịu để vào tai, muốn sao cho nó phải tuyệt, đừng còn có một ai nói đến; nên hằng lo phương châm nào mầu nhiệm mà chôn lấp cái tiếng ấy, tìm thuốc chi thần diệu mà cứu mấy kẻ bị bịnh truyền nhiễm, song le, cái tiếng đó nó đã nhiễm được trong ruột khôn của những người mê sa nó rồi, nên khó mà tẩy cho được sạch. Họ mê sa nó cho đến đổi lắm người mất tưởng nó, tưng tiu nó, thương yêu nó hơn vợ với chồng, hơn cha thương con vậy. Cái tiếng làm sao mà ác độc thay; chẳng nhơn chẳng nghĩa hơn gươm, không bền mà hơn dao mới lạ. Hễ nó mà rủ quến được người nào, thì người đó khốn khổ như bị chìm ghe, như bị cháy nhà vậy. — Tăng gia bại sản, cửa cửa mạc kiếp cả đời chẳng thấy một ai mới vừa dạp nhằm biết lo mà hồi cải.

Một năm chí cuối, chồng dầm sương đãi nắng, cuồi lục lâm ăn, ngỡ có vợ ở nhà lo giữ việc nhà tề-gia nội trợ, bương chải mà lo tân thủ ăn, ngỡ có vợ cái nấy không đâu....., chồng làm cực nhọc mấy chồng, ở nhà cứ việc ăn no rồi lo đánh ba đánh quần đánh đỏ đánh đợ chơi theo bọn chẳng lành, rủ quến tiếng kên tiếng quyền, phân bì theo những phường buôn phấn bán hương, hoặc là theo đồ bác, cầu tôm, câu cá, tứ-sắc, bây-cào phẻ, me, hết hồi mới men tới đánh đề hâm-sáu. — Ba sơ còn nhát, đánh một con năm-bảy su, chơi cho vui, vì ở không nhưng buồn, chát lại không nhỏ sao đây mà sợ. — Mãng ham chơi như vậy mà hết ngày nầy sang qua năm khác, tháng nọ dứt lần tới tháng kia. Ban đầu còn chơi sau thành ra thiệt, — Tới chừng mà anh chồng hay được chuyện tác lệ của vợ làm, thì thôi rồi, cơn chỉ là sự nghiệp! Hồi tới vòng vàng thì vòng vàng hết; hồi tới áo quần, thì áo quần sạch. Đã vậy lại còn mang nợ nần khắp chỗ. Có người chồng tử-tế coi trưởng tới đạo tào-khang, cang giềng vợ phải ăn-năn chừa bỏ; chi công gầy dựng lớp khác mà lo lần thối với đời. Còn rủi mà gặp một anh chồng nông nầy, nếu vợ làm đến chuyện như vậy, thì phải bị đánh đập, dứt hẳn công phải phân chia lãi-lợi. Đến nước, cũng chưa ăn-năn mà bỏ dứt đâu; trong óc đã nhiễm cái bùa mê của thứ đề 36 rồi, thì dẫu cho hết ăo đi nữa cũng theo đánh mãi. Cho đến có người thua quá nhà cửa-trí, loạn tâm mà miệng cũng còn lẹp nhẹp, Quang-minh, Giang-tử, Chí-cao, Chí-thấp.

Cũng có nhà đồng vợ đồng chồng theo đề cố-nhân vậy; hại thay! Mạnh anh chồng thì anh chồng bản, mạnh chị vợ thì chị vợ bản, mãng tối ngày bàn bàn luận luận mà quên nước quên cơm, — trông mỏi cửa thai ra quá con trông mẹ đi chợ vậy — chẳng được thai, vợ có sắc vui, đọc minh đọc. — Thai: « Chim khôn lánh bẫy lánh dò ». — Chồng bàn: « Phùng-xuân Chánh-thuận », hay lắm mình hay.. ; vợ cãi: Không xong đâu, phải đánh « Cần-ngọc Tam-hòe » rất đúng; vì đem hòm tôi có nắm chiêm bao thấy chuyện ăn thai, đánh trúng. Nghe lời thiệp đánh anh đánh, — chồng cho vợ bàn cao, suy rộng vì số tiền nhà không trông, bị thua khiến hầy lâu, để đi vay bạc ở đâu, quyết đánh con nầy đặng gỡ mà. Ô hô! Thai xỏ « Cần-ngọc Tam-hòe » đâu chẳng thấy, mà nhẻ đưa ngay « Bản-quế », thầy đề nó xỏ gian.

Thầy đề

Thầy đề, thường là người có một số bạc lo bay là hùn-hiệp nhau nhiều người mà đứng xỏ đề. Trước khi muốn xỏ đề thì thầy đề đã có qui tụ sẵn nhiều tay thủ ba, như là kẻ ở biên đề, kêu là đi quyện; kẻ đề tính toán trong cuộc ăn thua; dùng những người vô nghề-nghiệp, không nhà cửa mà gật đường, thủ nẻo vân vân. Thường thầy đề với người đi biên đề, thì đồng một ý với nhau luôn; bây giờ, thầy đề khỏi dạy người đánh đề con đường 36 con thì đã có sẵn nào xỏ ra cũ nào sống chết làm sao, con nào là mẹ là con, con nào là chồng là vợ, con chi thiết thân với con chi, vì người chơi đều thuộc nằm lòng cả; cũng như bài của trẻ nhỏ học ca hành-vân vậy. Thầy đề xỏ một ngày là hai cữ; cữ-mai và cữ chiều. Mỗi bữa chiều, thì thầy đề có cho người đi quyện thai qua ngày khác. Chỗ xỏ đề chẳng phải là nhứt định ở một nơi; hoặc nay nhà nầy, mai nhà khác, hoặc ngoài đồng, ngoài ruộng cùng là trong rừng trong bụi chi, ấy là chỗ phòng bị và lợi hại của thầy đề.

* * *

Người đi quyện

Người đi quyện là người tay trong của thầy đề đó, hễ kẻ hùp chào thì người xơi cơm, chẳng khi nào mà đặng nghịch ý với nhau bao giờ. Những người đi quyện đều có tình với nhau ở một người một chỗ, mà nhứt là xóm nào có đông người chơi đề. Mỗi bữa lấy thai đem về, đụ người nầy, đánh, người kia chơi bản chuốc cái miệng lăn xăn, rằng con nào ăn về tích nào, truyện nào. Phần nhiều đơn-bà và đờn-ông ít trí, nhẹ tánh mà cái tui tham lại to, nghe nói truyện hay, dần tích lạ rũ nhau đánh, đánh...., kẻ thì năm cắc người ba cắc, mà có khi thích ý đánh tới năm ba đồng cùng trên nữa, mỗi con đề. Mấy tay đi quyện thâu hết tiền của người đánh rồi biên lại lại — chừng mới sao ra một tờ giấy con nào người ta đánh bao nhiêu, con nào là bao nhiêu mà gộp lại.

Chẳng phải là người đi quyện phải trao hết số tiền đánh cho thầy đề đâu, vì mỗi cữ đề họ soạn lại coi mỗi con người ta đánh gộp lại là bao nhiêu; giả-tỉ như buổi đó người đánh, con Chí-cao, mười-lăm đồng, đánh con Thanh-vân 30 chục vàn vàn; Thì người đi quyện đâm mua đức với thầy đề hai con đó lối mười-lăm đồng, thì cữ đề đó thầy đề chẳng khi hề nào dám xỏ hai con đề nói trên đây. (Đàng nào lớn mấy người ham đề). — Hết thảy người đi đồng lâm như vậy rồi. Còn dư lại là bao nhiêu, thì mấy người đi quyện giao hết cho thầy đề, song, cũng không phải giao luôn vẻ tiền cho thầy đề đâu; ấy là một cái bao thơ vì như người đi quyện đó hiệu « Hiệp thành » thì trên bao thơ có đề cái hiệu không và trong bao thơ thì đựng trang giấy sao ra những con đề con nào đánh bao nhiêu, bao nhiêu. Mấy người đi quyện khác cũng làm in một kiểu. Chẳng hơn thầy đề mới soạn bao thơ, trừ ra mấy con đề đã mau trước, lựa lọc tính toán coi con nào xỏ ra có lời nhiều thì nó xỏ ngay. Thầy đề nó ra thai chữ nho có, quốc-ngữ có và thai miệng nữa, nên bắt luận là con nào trong 36 con đề nó xỏ ra cũng đặng hết. Cách gian lận như vậy kiếm tiền mau quá, có lý nào mà bỏ cho đành. Thiệt là chúng nó giựt của thiên-hạ mà ăn lước như thế mà thường mấy hạn thầy đề đâm cho chúng nó là người tử-tế, ngay thẳng, chỉ có thầy sự may rủi mà thôi. Mấy ai rõ cách gian lận của bọn thầy đề nên những tay đánh đề hay nói: Xỏ đề có phép chớ. Sách nhỏ chẳng lầm là: « Ngu đã chỉ tâm tại khẩu ». — Đáng buồn thay, một lời nói của họ ra thì cũng đủ biết là tới ngu muội đốt nác hèn hạ quá lẽ.

Thầy đề mới kêu mỗi hiệu đã nói trên đây vì như hiệu « Hiệp thành ». — Số tiền của người ta đánh là 100 đồng, mà trúng con « Hòn-vân » một đồng bẩy, thành ra năm mươi mốt đồng, vì một đồng trúng bao hục; tiền còn dư lại là 49 đồng bạc ấn, phải chia cho thầy đề và trong bọn hai phần, còn lại một phần thì người đi quyện hưởng, đã vậy mà còn về ăn cái tiền đầu của người trúng ở nhà kia là khác. Chủ thầy đề ngồi không mà thủ lợi; còn người đi quyện đã ăn tiền bán mấy con lớn nói trên, chia tiền ăn với thầy đề mà lại còn ăn huê hồng của kẻ trúng.

Kẻ bao đề

Đây nói qua kẻ bao đề: ấy cũng là một con đĩa rất lợi hại vô cùng. Người bao đề thì cũng làm y như cách thầy đề; song le, không có xỏ đề đó thôi. Ai muốn đánh con gì thì nó lãnh hết thảy; nó cũng có người tay trong để mỗi cữ đề đến tạng nơi coi xỏ ra con chi rồi về nhà mà tính ăn thua. Nếu có con đề nào mà người ta đánh nhiều không đàm để lại ăn chung, thì nó mới đem giao bao nhiêu, phần ta biết bao nhiêu, mà đường sá bao nhiêu, phần xa bao nhiêu, thì quán bán hàng chập-phố của khách-trú cũng bấy nghiêu vậy.

Trường sao? — Là hễ trong năm mươi — một vài mươi cũng phở trong mấy khoản đường, thì cái cũng đầu đủ đó toàn là của khách trú buôn bán. Buôn bán với ai? — Buôn bán với mấy ông ăn ở chốn Saigon chớ ai; làm có bao nhiêu tiền bắc rồi cũng trở về đó. Xem cái tình cảnh của người mình ở chốn Saigon, đã quá rằng là người làm lợi cho khách-trú hưởng. Bao nhiêu tiền bạc của người mình trong mấy khoản đường, đều tuôn về cả ro của chúng nó cả.

Tôi không nói nhiều, mà trường những bạn ăn ở chốn Saigon như tôi đây đã chán rồi. Hễ bàn qua bây giờ ta muốn tránh khỏi đầu hai đề, rồi phải làm thế nào cho đồng tiền của ta tiêu dùng hằng ngày, 5 su 7 sư 1 cắt 2 rắt, 1 đồng 2 đồng v. v..., cho còn ở trong tuổi ta mãi mãi?

Thế ấy, tôi không còn chi ước ao bằng, những người ăn lương tháng ở Saigon bây giờ, chịu phải cái tình cảnh ấy đã lâu, bất luận là làm việc sở nào, xin hãy đồng lòng cùng nhau chung vốn lập cái hội Société Coopérative (Hiệp lực xã-hội) để bán đồ như dụng trong mấy khoản đường, để bán rẻ cho nhau mà thâu hồi mối lợi lậu-chi của ta bấy lâu tai. Vốn hội được nhiều thì lập ra cái nhánh nhác được nhiều. Đường ấy đã mua được giá rẻ mà vốn ta còn sanh lợi ra mãi mãi.

Tôi không phải là tay sành nghề buôn, việc bày bố, cách hùn hiệp, tôi xin những cho người trải việc lưu-tâm dùm; tôi chỉ mong rằng, nếu cái ý muốn của tôi không phải là vô ích cho chúng ta ở Saigon, thì xin các bạn đồng tâm cùng tôi xướng nên việc ích chung cho xứ sở. Xin gởi lên cho tôi biết trước, được đông qui-danh các ngài đồng-chí lên báo; ai chịu bỏ vào hùn bao nhiêu cũng phải cho biết trước — kể từ mười đồng một hùn — Chừng nào cái số người chịu chung bỏ phồng đủ làm công chuyện, thì chúng ấy, biết chắc rồi — mới nhóm, tùy ý phần đông định góp tiền mà công chuyện làm. Hoặc ngài nào có cái ý-kiến chi hay về việc lập cái hùn Coopérative, xin chỉ giáo, tôi sẽ hoan-nghênh mà đăng báo cho các ông ở Saigon được biết. Mong lắm.

Trung-Trực

TÌNH CẢNH CỦA NGƯỜI MÌNH

Ở ĂN CHỐN SAIGON

Phải làm sao đừng trao tiền cho khách-trú

Từ ngày khởi cuộc tuyển-cử nghị-viên quản-hạt, thì nơi Khánh nầy cứ Châm-rom lấy cái vấn-đề bộ-cử của quốc-dân làm trọng — Lo vì việc nước việc dân. Bữa nay cuộc bầu-cử của quốc-dân đã thanh rồi, mười ông nghị-viên quản-hạt Annam đã an ngôi rồi, chỉ còn có một ông phó hội-trưởng trong bàn hội mới là chưa biết ông nào được trong mười ông hoan nghênh cái tài xứng đáng.

Quý-vị quí tư chúng mình cứ đem là việc chung của xã-hội, để luận sau; bữa nay xin nói qua việc nhà việc cửa là việc riêng của mình phải làm sao có ăn xắp thời đáng mới được chớ. No lòng mới tính việc chung.

Nếu luận về cái khoản lo việc nhà việc cửa, thì tôi đây không có nhà có cửa gì hết, tôi ở phố mướn của người ta, mỗi tháng phải trả ngôi ba mươi nguyên bạc; nó bắt ngán ngân! Mà tưởng không phải mới mình tôi, ở Saigon biết bao nhiêu những người cũng phải cái cảnh như tôi vậy. Nhà cửa mướn, bếp bếp mướn, đèn, nước cũng mướn, nhứt thiết đều mướn cả. Thậm chí tiền bạc cũng là mướn nữa! chớ ai có của dư đâu mà cho mướn không đó? Mà, đừng nói nhà cửa mướn, bếp bếp mướn, đèn nước mướn, tiền bạc cũng mướn mà thôi lại còn cái quang-cảnh khó khăn hơn là: thậm chí có người — vợ cũng là mướn nữa!

Thôi, cái đó cũng chưa đến nỗi gì là gấp-vụ và chưa phải cái vấn-đề khẩn thiết phải bàn bây giờ, để bàn qua cái vấn-đề người mình ở ăn chốn Saigon, cái lợi hại mỗi ngày đây—phải làm sao đừng trao tiền cho khách-trú, cho nó đỡ ra cái đồng tiền của ta không ra ngoài quốc, trường cùng là việc cần thiết của mấy ông ở Saigon như tôi vậy.

Nghĩ vì, chốn Saigon là một chốn đô-hội nhứt của xứ Nam-kỳ, ai ai cũng nó-nức hằng ngày, kẻ tranh-danh người đoạt-lợi, ngựa xe như nước áo quần như nêm; khách-trú họ nhân cái thế đó họ thủ lợi biết hàng-hà sa-số nào mà kể. Đã tôm kỷ mà coi, phố xá ở Saigon, mười phần hết chín đã để tay khách trú Mà cái đó cũng không luận.

Vậy để luận qua cái nầy là một mối hại to của người mình ăn ở chốn Saigon — Là mối người làm ra tiền, đưa trao cho khách-trú cả. Chẳng luận là đường nào, cứ theo cái bản-đồ kinh-thành Saigon là đường-sá biết bao nhiêu, phố-xá biết bao nhiêu, mà đường-sá bao nhiêu, phố-xá bao nhiêu, thì quán bán hàng chập-phố của khách-trú cũng bấy nghiêu vậy.

Trường sao? — là hễ trong năm mươi — một vài mươi cũng phở trong mấy khoản đường, thì cái cũng đầu đủ đó toàn là của khách trú buôn bán. Buôn bán với ai? — Buôn bán với mấy ông ăn ở chốn Saigon chớ ai; làm có bao nhiêu tiền bắc rồi cũng trở về đó. Xem cái tình cảnh của người mình ở chốn Saigon, đã quá rằng là người làm lợi cho khách-trú hưởng. Bao nhiêu tiền bạc của người mình trong mấy khoản đường, đều tuôn về cả ro của chúng nó cả.

Tôi không nói nhiều, mà trường những bạn ăn ở chốn Saigon như tôi đây đã chán rồi. Hễ bàn qua bây giờ ta muốn tránh khỏi đầu hai đề, rồi phải làm thế nào cho đồng tiền của ta tiêu dùng hằng ngày, 5 su 7 sư 1 cắt 2 rắt, 1 đồng 2 đồng v. v..., cho còn ở trong tuổi ta mãi mãi?

Thế ấy, tôi không còn chi ước ao bằng, những người ăn lương tháng ở Saigon bây giờ, chịu phải cái tình cảnh ấy đã lâu, bất luận là làm việc sở nào, xin hãy đồng lòng cùng nhau chung vốn lập cái hội Société Coopérative (Hiệp lực xã-hội) để bán đồ như dụng trong mấy khoản đường, để bán rẻ cho nhau mà thâu hồi mối lợi lậu-chi của ta bấy lâu tai. Vốn hội được nhiều thì lập ra cái nhánh nhác được nhiều. Đường ấy đã mua được giá rẻ mà vốn ta còn sanh lợi ra mãi mãi.

Tôi không phải là tay sành nghề buôn, việc bày bố, cách hùn hiệp, tôi xin những cho người trải việc lưu-tâm dùm; tôi chỉ mong rằng, nếu cái ý muốn của tôi không phải là vô ích cho chúng ta ở Saigon, thì xin các bạn đồng tâm cùng tôi xướng nên việc ích chung cho xứ sở. Xin gởi lên cho tôi biết trước, được đông qui-danh các ngài đồng-chí lên báo; ai chịu bỏ vào hùn bao nhiêu cũng phải cho biết trước — kể từ mười đồng một hùn — Chừng nào cái số người chịu chung bỏ phồng đủ làm công chuyện, thì chúng ấy, biết chắc rồi — mới nhóm, tùy ý phần đông định góp tiền mà công chuyện làm. Hoặc ngài nào có cái ý-kiến chi hay về việc lập cái hùn Coopérative, xin chỉ giáo, tôi sẽ hoan-nghênh mà đăng báo cho các ông ở Saigon được biết. Mong lắm.

Trung-Trực

MẤY NGÀY BÁO TẠI GOCONG

Ai cũng ngỡ là bão nữa

Không biết ở đâu bị bão lụt chi đây nên cả hôm 6 Novembre trời u-ám dông gió dùng dùng lúa ngã cây xiêu, hư hao cũng bộn, mà nhứt là lúa sớm, bị thiệt hại rất nhiều. Dông gió càng ngày càng mạnh ngọn, cho nên ai cũng ngỡ là trời bão rồi, vì cách trên 18 năm nay, tại Gocông bị một trận bão lụt hư hao rất nhiều, những làng gần biển chết đuối đư ngàn. Hôm nay, ngày ấy ghe thuyền bị xiêu lạc, lại gặp nước dưng lên, ai cũng cho là nước lụt; nên những nhà gần sông rạch (gần biển) đều tôm thâu đồ đạc xuống ghe mà di kiếm nơi trú ngụ, hoặc vào nhà làng đình, cùng những nhà chắc chắn mà ở chắc nức. Rất thương thay cho người tuổi lắc kẻ bồng con chạy trợt lên trợt xuống mà cũng ráng kiếm cho được chỗ mà gởi thân, vì họ đã nếm trải cái khổ nằm Thinh quá rồi. Nếu nay mà bị cái thiên-tai nầy nữa, thì dân sự khổ hạnh biết bao. Hiện giờ người ta đương kiếm tìm ghe đây, ghe lưới và người bị trận dông nầy xiêu lạc ngoài khơi, chẳng biết bị hư hại và tánh mạng người thế nào mà đoán trước. Còn lúa sớm bị hư hại rất nhiều, gió dành rụng hột, lớp nằm mẹp dưới nước.

Mùa màng năm nay coi ra không đặng rõi đó.

Ph. Lợi lai tin.

Chìm ghe, chết ba mạng

Nguyên ngày 6 Novembre hồi sáu giờ sáng, trời mưa rỉ rả, gió thổi lai rai, trời chiều trưởng là mưa gió tầm thường. Dè đâu đến ba giờ chiều, trời phát dông mưa rất to, cho đến bốn giờ sáng mới tạnh. Vì trận dông ấy, nhiều nhà phải sập, ghe phải chìm và cây to phải ngã. Đến sáng, lối chừng ba giờ rưỡi, có ghe thầy Phó - tổng Minh-đạt, *Nguyễn-văn-An*, đi Bentré có việc quan, giữa đàng nghe tiếng người la làng dưới nước. Ngài ra đứng trước mũi ngóng xem, thấy xa xa có người nương theo một chiếc ghe chìm mà la làng tiếp cứu. Ngài mới hối bạn ráng chèo ngược lại đặng lo cứu người. Lúc ấy bạn ghe ráng hết sức mà chèo trở lại không nổi, vì ghe của Ngài đi dưới gió. Ngài thấy vậy muốn làm cho bạn chèo đừng thối chí, nên Ngài hứa sẽ thưởng một đồng bạc cho bạn, nếu đến nơi mà vớt kịp.

Khi đến nơi, thì thấy rõ là chiếc ghe bị đổi dập theo lượng sóng, có năm người cón đang deo theo đeo đẩy mà chịu với ngọn sóng vô tình. Ngài thấy vậy, lấy lâm thương xót cho đồng loại bị hoạn nạn, nên hối bạn ráng hết sức theo vớt lên cho kiếp. Nhờ tấm lòng sốt sắng của Ngài và mấy tên bạn hết lòng và giỏi nghề biển giỏi, nên một đặng một người đờn ông Annam, một người Khách-trú, và ba người đờn bà Annam, cả thảy là năm người.

Khi vớt lên rồi, hỏi ra mới biết là song le, it hay bất đặng chúng nó được hết, mà có bắt thì bắt quả là kẻ Bao đề và người đi quyện mà thôi; chớ còn tụi thầy đề, thì khó mà bắt chúng nó; vì chúng nó nhiều tay thủ-hạ, nhà-trăo đông; các ra canh tuần nghiêm-nhặc lắm. Nên hễ khi có thông tin, thì nó để phi tan; vì chẳng phải chúng nó xỏ đề trong một nhà nào hoài mà dễ bắt. Thường quan trên cũng năng sai lính tráng đi rình bắt chúng nó, song cũng vô ích; vì bọn xỏ đề rất đông người, còn lính thì ít; bọn nó sắp đặt cách thông tin nhậm lẹ; nên khi nào gặp lính, thì chúng nó thông thaua đi từ tán liền và đốt đề tang đi hết.

Tôi được rõ chuyện nầy lắm là vì có một người đã có lâm-vấp vào chỗ ấy, chẳng may phải bị tù rạt nên mới ăn năn. Người nầy có đã bao đề, đi quyện, sân dịp vui miệng mà thuật lại với tôi từ đầu chí đuôi; mà, tôi đây chẳng phải là người bao đề đi quyện cũng là đánh đề chi, nhưng vừa nghe được những lời đã thuật rõ trên đây, nó bắt nhẹ nhàn trong mình tôi đường uống được một thang bổ thận; song chẳng lẽ tôi biết một mình tôi mà tôi đành «thủ khẩu như bình» cũng ngặt; bức rứt trong lương tâm của tôi; vì vậy cho nên tôi chẳng nại lời hèn tiếng mọn biên hết ra đây cho chư khán quan nhân lãm mà nhứt là cho kẻ đương bị sa vào cái mê hồn trận cờ-nhân nầy, có sớm ăn năn mà thoát khỏi cái nạn rất to tác nầy hầu có lo hương chánh mà lo làm ăn, họa may có khỏi được tiếng của kẻ ngoại bàn dị nghị rằng người bổn xứ còn mê mụi, biếng nhác và tham lam chăng. Rất trông mong cho ai là người chơi đề cố-nhân coi bài nầy mà tỉnh ngộ; v. bấy lâu nay chưa được rõ, nên luốn bị kẻ bất lương mong lòng cướp giựt hoài.

Long giang, PHAN-THƯỜNG.

ĐI COI HÁT XIẾT

Bạn hát Hamstons lại hát mấy đêm nay thiệt hay, lời Bổn-bảo nói trước chẳng sai. Kép hay, đào hay, thì cũng quá hay, nhứt là Voi Cọp khôn lắm. Thiên-hạ coi đông nức. Ai muốn coi, mau đến kẻo mà không chỗ ngồi.

HỈ TÍN

Mới tiếp tin lành của nhà bọ Lâm cho hay rằng hiền thê của M Lâm-thiện-Tích, lâm việc tại nhà in "Union" mới hạ sanh một trai bữa 13 Novembre nầy đang lúc 18 giờ rưỡi.

Bổn-bảo mừng cho nhà bọ Lâm sớm trổ phước lành sau chúa cho mẹ tròn con vuông, mau đặng no ngày đủ tháng.

L. T. T. V.

HƠI
trái đất ở xứ

Thể thá

Chiều thứ bảy 11 tây, hồi
với bội «Donald, Hội «Co

Cuộc đấu nầy đã chẳng đã
lại hai bên coi gầy, địch nh
cách dữ tợn, như là bùng
đấy, nhảy rất cao, coi hai
Người đi coi vẻ đều xăm ju
đi coi đã lộn, chớ chẳng phải
«Con mấy anh bảy chả thấy
vậy, chưởi thề «oanh nỉ
bỏ ra vì.

Tôi nghe nói vậy thì rất
đấu sẩu của Annam là b
luật đấu cho cầm nghiêm
trên đây; người cầm cờ, kẻ
cả-lít cũng hiểu, không nhiều
đáng cách, thế hiểm ngu
nhau, trước mặt mông ng
Triệt là thớt tệ, triệt là thớ

Chiều chúa nhựt 12 tây,
4 45, hồi «Choquan» đấu
Sport.

Hồi «Choquan» ăn sẩu bà
Hồi «Topo Sport» là một
chưa đây hai tuần nay, tới
phải ra tranh đấu, chớ
nhuần nhả, làm sao mà đối
«Choquan» là hồi đấu cầ
phía Annam; năm rồi, trong
đồng, bởi chẳng mày nên tr
«Tandinh» mà thôi.

Trong mấy giờ bên «Topo
lần mãi. Nữa giờ đầu thua
thủ-trư bắt, và đổ đặng nhi
Nếu qua nữa giờ sau cón ng
thì có đấu thua thêm bên
Tay hồi «Topo Sport» đã
vậy mà chẳng chết nào thôi
đấu ngăn tấm tâm mà chẳng
hết giờ.

Trong hồi «Topo Sport»
người chơi giỏi, như là
Henri, Lus, Tuy, Phước....
đã ngày giờ mà được thắ
chưa biết ý nhau đó thôi
hội sẩy sẽ đặng khá hơn nh

Từ 4 giờ 50 tới 5 giờ 50,
với hồi «Paul Hội
một bàn.

Cuộc đấu nầy sẽ hay h
nhiều hai hồi đông sức nh
nào lấn nước thường. Choi
hết giờ đấu mà cũng chưa b

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

HỠI NGƯỜI ANNAM Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc Xứ Algérie là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa thuốc rồi và thuốc trái đất ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ thổ sẵn Algérie quả thiệt là đồ thổ sẵn Đại-pháp và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng. Hãy nên hút thuốc hiệu *Trái Đất*

Vô-tuyến điện

Lễ Đình-chiến

Theo chương-trình của ông Mussolini thì ngày thứ bảy thánh Rome sẽ ăn lễ đình-chiến. Vua với đình-thần, các sứ thần ngoại quốc và nhiều nhà trước danh sẽ dự lễ tại nhà thờ « Notre dame des Anges » và sẽ đến mộ quân binh nhân danhma thì 18.

Cuộc tuyển-cử

"Cuộc tuyển-cử nghị-viên chúng-nghị xứ Bô-lôn ngày chúa nhựt sẽ khởi. Những dân trong xứ bắt luận đờn ông hay đờn bà, từ 21 tuổi sắp lên được làm cử-tri nghị-viên chúng-nghị, từ 30 tuổi sắp lên được làm cử-tri lão-nghị. Đờn bà cũng được ra ứng-cử như đờn ông vậy.

Định mở hội-nghị hòa-bình

Cố lẽ ngày khai hội-nghị thành Lausanne phải dinh tại vài ngày. Cứ tới bản của các nhà chánh-sách đang tin cậy thì ngày hội hoạ ấy tới 20 Novembre thì phải hoạ, vì bởi những việc xảy ra bên I-ta-li và bên Tuyệt-kỳ.

Vô-tuyến điện quạy

Bắt đầu từ ngày thứ hai, những sở Vô-tuyến của hội « Vô-tuyến điện ca » (Radio-concerts) mở buổi chiều đều có mở cuộc đờn ca.

Tàu đi ngược gió

Ông Jules Breton, quản-lý phòng tân-chế (office des inventions) mới đây một chiếc tàu xuống sông Seine, tàu đi chạy ngược gió.

Đấu quyền

Võ-sĩ Langsa Criqui đấu cùng võ-sĩ Walter Rossi, người Ga-lon (bên Ân-độ) không đầy một hiệp mà thắng được.

Đông-Pháp Thời-sự

NAM-KỲ

Việc gian giảo hằng ngày

Ông chánh chủ hãng đèn điện ở đường Paul Blanchy đến thưa ai không biết ăn cắp mất cái xe-máy hiệu Roehet giá đáng 30 đồng.

Phan-văn-Thân chủ mướn xe-máy ở đường Legrand de la Liraye thưa bốt cô trò Lưu-thị-ngọc N... đến mướn một cái xe-máy rồi đi mất. Xe hiệu Strong số 9737.

Chủ Kinh thưa Phong

Hôm qua lối 2 giờ chiều tên Nguyễn-văn-Kinh loa-lon ở nhà Cercle Sportif đến bót cho hay rằng có một người tự vận tại vườn ông Thương. Cò bốt đến nơi thấy, cái lạ thì không phải là tự vận, thiệt là tên Trần-Phong bị kinh-phong, trong lúc phong giựt nên nó cắn lưỡi nó, rồi đó liền chỗ đến nhà thương thì, kế đem vào nhà thương Cholon.

Thiệt là đá mang

CHOLON. — Ở tại đường Stratégique góc đường nhà thờ có một người đàn-bà tên là Nguyễn-thị-Hoa bị xe-hơi càng, mà xe-hơi chạy tuốt. Không biết xe-hơi nào. Ước chi số Mật-thám tìm được xin Tòa kêu án tên sô-phơr xe ấy cho nặng, lấy làm gương từ nầy về sau có xảy ra sự rủ rỏ thì người sự lại đặng chỉ người đến nhà thương

Thử coi giềng cạn sâu

Tên Lê-văn-Tiên ở đường F. Dronhet rủ trật chơn té xuống giếng, đến chồng kêu lên được thì phải chở đến nhà thương.

Vợ đi, chồng đi trộm

BENTRE. — Huỳnh-thị-Thanh khai rằng hồm 8 tây có Thị-Tu đến nhà coi các thứ áo kiểu rồi cầy ý đi gửm ra cho mà mua hàng. Rồi bị mưa trở về, thì Thị-Thanh thấy mấy cái áo ấy tiêu mất nên nghi cho Thị-Tu đến đợ đặng cho chồng nó ra tay

VỀ VIỆC HẾT XÀI BẠC GIẤY NHỎ

Quan nghị-trưởng phòng Thương-mãi kinh tế cùng các nhà thương-mãi và công nghệ trong thành phố hay rằng quan Nguyên-soái Nam-kỳ mới cho ngài hay về sự nhà-nước không để thông dụng nữa, nên thâu hết những bạc giấy nhỏ của nhà Đông pháp Ngân-hàng đã in để thông dụng bấy lâu đó.

Quả ngày ấy, thì những bạc giấy 0$50, 0$20 và 0$10, không có phép xài nữa. Bởi có kể từ ngày 1er Mars 1923, những bạc giấy nhỏ không còn xài được nữa; nên người nào có bạc cắt giấy, cần phải đến nhà Đông-pháp Ngân-hàng mà đổi lấy bạc mới.

Thể thao

Chiều thứ bảy 11 tây, hội « Govap » đấu với hội «Donale. Hội «Govap» ăn ba bàn.

Cuộc đấu nầy đã chẳng đặng hay mà thôi, lại hai bên cũng gây, địch nhau mà chơi một cách dữ tợn, như là bùng chơn ra sau, xô, đẩy, nhảy rất cao, coi thiệt hiểm nghèo. Người đi coi vỗ đều rầm xi rằng: «Rứa nay đi coi đá lộn, chớ chẳng phải coi đá banh». «Còn mấy anh bầy chả thấy tính cảnh như vậy, chuồi thì «anah ni nes ou sôm mà bỏ ra vè.

Tôi nghe nói vậy thì rất hổ hàn cho hội đấu sức của Annam là biết mấy. Trong luật đấu cấm nghiêm các đều lệ đã kể trên đây; người cầm vỗ, thì ra lập luyện, cả lẽ công hiểu, không nhiều thì ít, có sao dùng cách, thế hiểm nguy mà muốn hại nhau, trước mặt muôn người đông thấy, Thiệt là thói tệ, thiệt là thói xấu! !!

Chiều chúa nhựt 12 tây, từ ba giờ 45 tới 4 45, hội « Choquan » đấu với hội «Topo Sport».

Hội «Choquan» ăn sáu bàn.

Hội «Topo Sport» là một hội mới lập lại chưa đầy hai tuần nay, tới phiên đấu buộc phải ra tranh đấu, chớ chưa dượt cho nhuần nhả, làm sao mà đối địch cho lại hội «Choquan» là hội đấu cầu có danh tiếng phía Annam; năm rồi, trong kỳ tranh hình đồng, bởi chẳng may nên thua có một bộ «Tandinh» mà thôi.

Trong một giờ bên «Topo Sport» bị xâm 16 mái. Nửa giờ đầu thua hai bàn, người thủ-trụ bắt, và đỡ đặng nhiều phen rất tài. Nếu qua nửa giờ sau còn người thủ-trụ đó thì có đâu thua thêm tới bốn bàn nữa.

Tuy hội «Topo Sport» thua nhiều như vậy mà chẳng chết nào thối chí, mỗi người đều rằng tập tâm mà chống ngăn đến mãng hết giờ.

Trong hội «Topo Sport» cũng có nhiều người chơi giỏi, như là MM. Coquelin, Henri, Lua, Tim, Phước....., song chưa có đã ngày giờ mà dượt cho nhuần nhả, và chưa biết ý nhau đó thôi. Cố lẽ kỳ đấu tới, hội nầy sẽ đặng khá hơn nhiều lắm.

* *

Từ 4 giờ 50 tới 5 giờ 50, hội «Xet» đấu với hội «Paul Bert». Hội «Paul Bert» ăn một bàn.

Cuộc đấu nầy sẽ hay hơn cuộc trước nhiều hai hồi đồng sức nhau, chẳng bên nào lấn nước thường. Chơi lây lất, mãng hết giờ đấu mà cũng chưa bên nào ăn. Qua nửa giờ sau, gần hết bên «Paul Bert» chuyền trái cầu xuống gần goal rồi đự ngay vô. Bởi trời tối nên M. Garance chẳng thấy kịp, trái cầu chạy lọt tuốt vô lưới.

N. T.

TỈNH SOCTRANG

Công-nhọc của Khanh-Hưng

Lãnh bao cất đồ cho phá máy điện-khí trong năm 1923.

LỜI RAO ĐẤU GIÁ

Cho đến ngày 20 Novembre 1922, đúng chín giờ ban mai, những giá đấu niêm yết bao gần kẻ sẽ được nhận nơi phòng văn Trường-bố Soctrang về việc chín 7.000 thước vuôn cũi cho nhà máy điện-khí tại tỉnh chựm trong năm 1923.

Số tiền phòng về việc bao ấy định là mười lăm ngàn đồng bạc (15.000$00).

Tiền thế chưn tạm và trau : 375 đồng và 750 đồng.

Những bao thư đấu giá sẽ xé ra và xét coi trước mặt một hội phái viên phân ra như vậy :

Quan Tham-biện hay là quan Phó của ngày, Hội-trưởng

Quan cai quản nhà máy, nghị viên

Cai-tổng Nhiêu-Khanh, nghị-viên

Hương-chủ Khanh-Hưng, nghị-viên

Nơi phòng văn được tới coi từ giao kèo: Phòng văn Trường-bố Soctrang và phòng thử tư trong sosi phủ Nam-kỳ.

Soctrang, le 26 Octobre 1922.

Quan *Tham-biện*

Ký tên : khó coi

Công-văn

Vì lời nghị quan Nguyên-soái Nam-kỳ, ngày 21 Octobre 1922.

Những linh hậu bổ sở trông tia kể tên ra sau đây đều được cấp bằng thiệt thọ làm linh hạng sáu:

Ng-v-Ký, linh hậu bổ (chỗ trông tia ở Bencat)

Nguyễn-hun-Ký id. (Nhà thi nghiệp)

Lê-van-Le id. id.

Ng.-van-Hoa id. id.

Ph-đang-Thuan id. id.

Ng-đang-Trong id. id.

và Tran-van-Ba id. (Trường day trồng tia Paris)

PHÒNG QUAN THẦY NHỔ RĂNG

VICTOR B. DEJEAN

5, Rue Blancsubé, Saigon

Ai muốn nhổ răng cho êm ái không đau đớn nhức nhối thì xin đến tìm quan lương-y VICTOR B-DEJEAN, có bằng cấp tấn-sĩ về khoa nhổ răng ở trường thương đẳng Huế-kỳ và thầy nhổ răng ở trường thương đẳng y-khoa ở Paris. Phòng nhổ răng ở đường Blancsubé môn bài 5 Saigon.

Ai muốn rước đến nhà cũng được.

QUAN LƯƠNG Y BOUGEAN

Xin nhắc cho chư quí vị nhổ răng mỗi ngày, ngài có coi mạch tại phòng văn của ngài ở đường Taberd số 29 từ 10 giờ, còn tại đường Đường cái ngài ở tại Cholon, số 213 đường Thủy-binh (trước mặt ga xe-lửa lớn) từ 8 giờ sớm mai, và 4 giờ chiều.

Trong đường đường có 18 cái giường một cái phòng để rọi kiến Rayon X và chữa bịnh bằng điện.

Đường đường để giao cho một người đàn bà cai quản, người ấy có bằng cấp các nhà thương ở Paris.

XE HƠI VÀ XE MÁY ĐẠP

Hiệu : **DE DION BOUTON**

XE MÁY ĐẠP MỚI LẠI NHIỀU LẮM

Hạ giá rất nhiều

HÃY HỎI GIÁ MỚI NƠI NHÀ

Berthet - Charrière & Cie

68, Boulevard Charner—SAIGON

ĐẠI LÝ

Ngày 15 novembre 1922

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

GIÁ BẠC

	1 đồng mexi
Nhà nước	8$00
Ngân hàng Đông-Pháp	7 70
Ngân hàng Hongkong Thượng-hải	7 7
Ngân hàng Chartered	7 70

Sở đề Gérance de la Banque Industrielle de Chine 7 7.

Quốc trái Đông-pháp...49$50

QUỐC TRÁI CỦA ĐÔNG-PHÁP

Tại *Paris* ngày 14 novembre 1922

Va lợi 2 %	19	05	Va lợi 4 %	1920	75	50
Va lợi 3 %	1913	75	15	Va lợi 5 %	1922	90	5.
Va lợi 4 %	1918	63	15				

BẠC ĐỒNG

Giá lên xuống đến nhà máy Chợ-lớn bao trả lại 4 một trăm ăn 16

Vinhlong	4,35	4.45
Gò-công	4.60	4.65
Bến-tre	4.60	4.70
Trà-vinh	4.70	4.80
Vĩnh-long	3.70	3.80
Giá trên sở Chartered Bank Saigon	4.67	4.70

Giá vàng của tiệm SÂM-QUANG-HƯNG mỗi lượng là 46$80

Voila l'étiquette du véritable :

GRAND VIN du CAP CORSE AU QUINQUINA APERITIF TONIQUE Le CONSTRUCT

AUGUSTE MATTEI, COURS MARBEUF

UN MATTEI!

Rượu bổ khỏe thượng hạng ai cũng muốn uống.

Hãy hỏi mà mua cho được thứ rượu VIN du CAP CORSE nầy.

Có trữ bán tại hãng

DENIS FRÈRES

là Đại-biểu ở Saigon, Haiphong, Hanoi, Pnom-Penh và Tourane

Lê-văn-Bẻn

ĐÓNG GIÀY VÀ BÁN NÓN

HIỆU : « PHÚ - TOÀN »

77-79, rue Amiral Courbet

SAIGON

PHOTOGRAPHIE ARTISTIQUE DU EXTRÊME-ORIENT

KHANH-KÝ & Cie

Phòng chụp hình mỹ-nghệ

Saigon, tại đường Bonnard, môn bài, 56 gần nhà hát bóng Casino.

Kính cáo cùng Liệt-quí đặng rõ: chúng tôi mới mở một tiệm chụp hình mỹ-nghệ tại đường Bonnard môn-bài 54 nhà sơn xanh (kế nhà Hát-bóng Casino).

Chủ nhiệm công-ti chúng tôi là M. KHANH-KÝ đã qua học chuyên-môn nghề chụp hình bên Qui-quốc và sau khi qua đã nghiên cứu đã đặng có về làm đồ-cũng trong nước Gorschel là một hãng chụp-hình lớn nhứt tại thành Paris. Như vậy, người đồng-ấu xuất công nghệ của tiệm chúng tôi thiết đã học đắc thuật, đã hành-sự thành tài có thể hiến Liệt-vị Quí-khách những tấm hình rõ ràng xảo, hệ cách như những hình mỹ-nghệ các nhà lớn bên Thái-tây.

Mới đây, chủ-nhiệm có gửi chúng tôi, M. Khanh-ký, đã đặng ở Nhà nước cấp thơ hồ-sơ từ Tourane tới Saigon, đặng chụp hình kỷ-niệm cuộc Hoàng-thượng ngự-giá Qui-quốc, thì đã đặng *ân Tứ-tế bao hàng* và đặng quan Công-thống và quan Thống-đốc công nhận là *thợ chụp hình chuyên môn đặc biệt.*

Như vậy, tưởng không có lang chúng nào làm cho lời bà cũng chúng tôi đặng giá-trị nữa.

Tiệm chúng tôi chụp hình bạ giá và đã các kiểu hình đã có các thứ nhiều tuyệt xảo tiết-kiệm-tiền lại bền dùng như ý.

J. Khanh-ký chủ-nhân, KHANH-KÝ & Cie.

LỄ ĐÌNH CHIẾN

Có nhiều vị đi coi lễ, sẽ thấy hình mình ở trong *Photo-Nadal* 120 đường Catinat: Hình chụp: Hồi gần mẻ-đay, hồi điều-bình, hồi các cru chiến sĩ kéo nhau đi, hồi cộ xe-hông. Giá mỗi cái 0$20.

Cartes postales có nhiều thứ tốt khéo, ai muốn lựa thứ nào cũng có.

ở nhiều tấm cartes Noel, dẫn năm, ngày Sanh-nhựt xinh đẹp (kiểu mới bày ở Paris).

NADAL *120, đường Catinat*

MUỐN BÁN

28 CÁI XE KÉO CÒN MỚI

Ai muốn mua thì đến môn bài 59 đường Catinat hay là tại bổn quán môn bài 157 đường Catinat mà thương nghị.

Còn nếu muốn coi xe thì sớm mai từ 8 giờ đến 11 giờ.

Chiều từ 3 giờ đến 5 giờ tại môn bài 1 đường Dondard de Lagrée, nhà ông Cornier.

LỜI RAO

Cần dùng một người làm đầu coi thy mộc làm cầu bằng cây đi Annam phía Nam. — Lương bổng sẽ trả đáng công theo người giỏi đó.— Phải đến nhà ông PELLAS mà xin. — Người nào chưa thạo biết xin đừng đến.

M. PELLAS Administrateur Délégué de Sté Anonyme des Régies de la Méditerranée

SAIGON

Pommade Cadum

THUỐC DÁN CADUM

TRỊ LÁT VÓT

Những người rên xiết về giống lát ngứa ngầm phải quên ghi nhớ nầy qua năm kia hễ dùng đến thuốc dán ca-dum thì thấy êm ái ngủ yên. Nếu qui vị bị lát hay là thứ chi nơi da thì hãy mua một thuốc dán Cadum nó chặn ngừng hết ngứa đường nhảy mất, nó làm cho được êm ái và trừ tuyệt chỗ da nóng nảy, sẩn đỏ cùng là trầy lở. Thuốc dán Cadum lại cũng hay về cách trị mục nẩy mụn nọ, trị lát voi, ghẻ chốc, da nổi vẩy; sẩn đỏ, ư nhựt, trầy xể, đau nơi con trẻ, ban giác da lột, gạo hăng vì tích,

CHO CON NÍT, dùng nó thì nó dưỡng ấu đều tươi trắng ngừa hết các bịnh ghẻ chốc và lớn lên tóc đã g mịn mản im rập.

CHO MỌI NGƯỜI, dùng nó là một môn thuốc vệ-sanh.

Có trữ bán trong các nhà thuốc, các tiệm, các kho lớn

THỜI ĐÀM

Có ba.— Chả chả cái quân lãnh của có mua ở đâu mà tốt dữ vậy, thiệt đen và mướt quá?

Có tư.— Vậy chớ có nó chưa biết chỗ đệt sao? Đã ba năm nay có một cái hãng của một người Annam mình lập ra, để lãnh, tốt hơn lãnh tàu và lãnh hắc nhiều lắm. Bữa nào cũ rầnh đi vô đó mua thứ mặt cái quân bận thứ coi, đã đen mướt mà lại chắc.

Có ba.— Đã biết vậy mà hỏi tới giờ có nó cũng chưa có nói chỗ nào bán, đặng tôi mau mau đi mua, sẵn dịp cái quần lãnh tàu tôi mới mua cho ba bê trễ ở nhà nó đã rượng hết.

Có tư.— Như có thiệt gấp cứ việc ra mua giấy xe lửa nhỏ đường mé sông, đi tới Câu-kho hỏi thăm cái hãng của ông Lê-phát-Vinh ở đâu thì ai ai cũng đều biết.

Hãng dệt máy LÊ-PHÁT-VINH

Quai de Belgique Cankho (Saigon)

Có bán :

1° Một cái cối xay lúa số 2 hiệu Ang-lê, xay mỗi giờ 1.090 kilos gạo lức.

2° Một cái rổi gió gạo trắng còn mới, mỗi giờ giã đặng 500 kilos.

Xin đến nhà máy PHAMTAN-SÁCH hay là viết thư thương nghị.

PHAMTAN-SÁCH

Manufacture Saigon

Mỗi buổi tối chín giờ một khắc

XIÊT HARSMTON'S

SẼ HÁT

BỌN HÁT XIÊT RẤT TO VÀ ĐỦ THỨ THÚ

HÁT TẠI CHỢ-CŨ SAIGON

Có 30 người hát rất tài

BỌN NÀY ĐỀU LÀ NGƯỜI MỚI LẠ

RẤT LỚN! RẤT ĐẸP! RẤT VUI!

Qui vị muốn vui cười không? Muốn thấy nghề khéo léo của chúng tôi không? Muốn tiêu khiển giải khuây lúc chiều mát mẻ chăng?

Chúng tôi chẳng hề sợ tốn bao chút nào, miễn là cho vui lòng Qui-vị mà thôi, nên đã sắm rạp mới, mùa đông thế nào cũng không cực lòng cho những người coi.

Như có muốn mua giấy trước thì xin đến tại nhà in *Imprimerie Saigonnaise*, 15-17-19, đường Catinat, tại đó có bán giấy luôn luôn trong mấy ngày hát.

Vậy thì trước hết hãy đến xem các chuồng thú của chúng tôi ! ! Nào là: Voi, Sư-tử, Cọp, Beo, Gấu, con Hyène, Khỉ, Ngựa rằn, vân vân.

Ngày thứ Năm 16 và Chúa-nhựt 19 Novembre 1922

4 giờ chiều cũng có hát

GIÁ CHỖ NGỒI

Phòng 6 chỗ ngồi	15$00	Ghế hàng nhứt	1$50
Phòng 1 chỗ ngồi	3 00	Ghế hàng ba	1 00
Ghế hàng trước	2 00	Ngồi giang (cho người Bổn-quốc)	0 50

Những con nít và linh hồ trừ ra đặt được phép trả tiền phân nửa ghế hàng nhứt và hàng ba trong buổi hát chiều mà thôi.

DẦU XỨT TÓC HIỆU: pétrole Phanh-

TỐT THƯỢNG HẠNG HƠN HẾT

ĐỂ GIỮ CHO TÓC ĐƯỢC TỐT VÀ GIÀI

Thuốc nầy thiên-hạ đều chuộng vì nó chẳng những giữ cho da đầu thường sạch lại làm cho tóc mọc mau im rập, không khô không dòn mà phải đặt phải nổ. Cách bào chế rất kỹ lưỡng, ngừa rồi cho da đầu khỏi rụng tóc và khỏi có gàu. Người bình mới mạnh thường hay bị dồ tóc, dùng nó ắt khỏi ngay.

CHO ĐỜN-BÀ, dùng nó thì tóc dầu có mà sửa chơn, để mà đội mũ kiểu nào cũng được, dùng nó thì tóc trở nên mềm im coi dượm ra bình người sắn sắc.

CHO ĐỜN-ÔNG, dùng nó khỏi rụng tóc và bịnh lao, bịnh thức đêm lo lắng, bịnh nhọc trí nhọc lòng theo thời đợi rảy.

CHO CON NÍT, dùng nó thì nó dưỡng ấu đều tươi trắng ngừa hết các bịnh ghẻ chốc và lớn lên tóc đã g mịn mản im rập.

CHO MỌI NGƯỜI, dùng nó là một môn thuốc vệ-sanh.

Có trữ bán trong các nhà thuốc, các tiệm, các kho lớn

廣東二天堂大藥房

NHỊ - THIÊN - ĐƯỜNG

PHARMACIE-ASIATIQUE

38, rue de Canton — à CHOLON

Retrait du Certificat délivré par l'Institut Pasteur de Saigon le 15 Octobre 1921.

Ces préparations peuvent être considérées, toutes, comme des préparations ou substances de la Pharmacopée chinoise. Elles paraissent ne présenter aucun danger, à condition de se conformer, pour leur emploi, interne ou externe, aux indications des notices ou des étiquettes. Enfin, elles sont en très bon état de conservation.

Sao lục tờ vi bằng Institut Pasteur, Saigon ngày 15 Octobre 1921 chứng rằng:

Các thứ thuốc của tiệm tôi nói trên đây đều làm bằng mấy vị thuốc bên Trung-huê. Thuốc của tiệm tôi không có mốc chỉ làm hại hết, miễn là trong khi dùng hoặc uống hoặc thoa, thì phải cứ coi theo các lời dặn hay là coi theo nhãn Nếu tác một đều là thuốc, cái tiệm tôi đề lãn chẳng hư.

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG NHÂN-DƯỢC-TẤN

Phương thuốc tân nầy đã chuyên trị các thứ bịnh nhậm con mắt, phát đỏ phát sưng, nhứt đau, sợ sáng, cho đến có mây có cườm cùng các thứ bịnh vì phong-nhiệt, sanh ghèn, chảy nước mắt, hoặc ngứa hoặc đau, xem vật gì cũng không tỏ rõ, bịnh nầy phần nhiều thuộc về cang kinh hồn-độc, cùng phong nhiệt ngoại xâm, mà gây nên vậy; và các chứng bịnh con mắt, mà bị rớt bụi bay vào, hoặc bị đánh bị thương mà sưng, cùng nhứt thiết người, già cả suy yếu, mà sinh bịnh con mắt, dùng đến thuốc nầy thấy hiệu nghiệm như thần.

CÁCH DÙNG: Hòa vào một ít nước nấu chính hay là của người, rồi lấy cộng tiêm bức chấm mà điểm vào con mắt, mỗi ngày bốn năm lần.

Giá mỗi ve là ..... 0$10

PHẢI HÚT THUỐC IMPÉRIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

PHARMACIE PRINCIPALE

CỦA ÔNG

L. SOLIRÈNE

nhứt hạng bào-chế sư

KỂ NGHỀ CHO ÔNG G. RENOUX

ở ngang nhà hát tây. — SAIGON

Thiệm thuốc nầy đứng bực nhứt đã lâu năm rồi và buôn bán lớn hơn các tiệm thầy trong cõi Đông-Pháp nầy

Thiệm thuốc nầy được có tiếng là nhờ chuyên bán thuốc thượng hạng, nhờ có một ông thầy bào-chế nhứt hạng, vườn là sư-phạm bào-vệ xuất thân, đứng xem sóc việc bào-chế thuốc một cách rất kỹ lưỡng, trừng theo toa của các quan thầy thuốc ra cho người ta; lại nhờ có người Tây và người Nam thầy thầy đều tin cậy.

Thiệm thuốc nầy cứ do theo ý người bản hàng mà bán thuốc, hoặc toàn theo toa của quan thầy thuốc mà bào-chế, chớ chẳng hề khi nào làm sai, hay là lúc trong tiệm không có thứ thuốc người ta hỏi rồi không đem thứ thuốc khác mà đổi thế vào.

Thiệm thuốc chánh của ông L. SOLIRÈNE khuyên những bạn hàng:

Nên dùng thuốc của ông L. SOLIRÈNE là một người cho tiệm rất ngay thẳng, chiều hiểu đãi sĩ;

Vì thuốc tinh tiến, mỗi lần thuốc bên tây gởi qua đến có thí nghiệm cho rõ tốt xấu, thiệt giả;

Vì có bạn hàng đông đảo, nên bán mau hết, không có thuốc cũ;

Vì có quan thầy bào-chế nhứt hạng, xem xét kỹ lưỡng cách bào-chế thuốc cho ý theo toa của quan thầy.

CHỦ ĐIỀN !
NÔNG GIA !
CÁC NHÀ CÓ XE HƠI !

Các món gì của chư-tôn muốn làm bằng sắt, làm ra hay là sửa lại những máy móc và đồ khí-cụ về nông-nghiệp;

Làm các món nhỏ rời của mô-tơ bằng thép, gan, đồng, đồng-bạch.

Thì xin chư-tôn hãy đến:

FORGES ATELIERS ET CHANTIERS D'INDOCHINE

Tại Khánh-hội, Quai de la Marne

Dây thép nói 95 mà dặt.

Làm kỹ-càng lắm, có tay thợ chuyên-môn ở các xưởng kỹ-nghệ khéo bên Pháp-quốc kiểm điểm công việc làm.

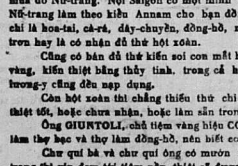

TIỆM BÁN VÀNG TÂY

HIỆU

CON RỒNG VÀNG

● *Ông* GIUNTOLI *Chủ-nhơn ở tại đường Catinat môn bài số 135 và 143, gần bên Pháp-Việt Khách-lầu*

(Grand Hôtel de France)

Kính mời chư quí bà và chư quí ông dời gót ngọc đến tiệm bằng mà mua đồ Nữ-trang. Nội Saigon có một mình tiệm nầy bán đủ các món đồ Nữ-trang làm theo kiểu Annam cho bạn đồng-bang ta dùng. Chẳng thiếu chi là hoa-tai, cà-rá, dây-chuyền, đồng-hồ, mãi đay bằng vàng, bằng bạc, tròn hay là có nhận đủ thứ hột xoàn.

Cũng có bán đủ thứ kiến soi con mắt bằng ni-kên, bằng vàng và bọc vàng, kiến thiệt bằng thầy tinh, trong cả hoàn-cầu đều ưa dùng và các trong-y cũng đều nạp dụng.

Còn hột xoàn thì chẳng thiếu thứ chi: lớn có, nhỏ có, nước trắng thiệt tốt, hoặc chưa nhận, hoặc làm sẵn trong cà-rá, bông tai đủ kiểu.

Ông GIUNTOLI, chủ tiệm vàng hiệu CON RỒNG VÀNG, hồi trước có làm thợ bạc và thợ làm đồng-hồ, nên biết coi cai quản các người làm công.

Chư quí bà và chư quí ông có mướn làm hay là mướn sửa đồ Nữ-trang thì xin đem tới tiệm nầy, thiệt sẽ được vừa lòng chẳng sai.

Trong Lục-châu chư quí-bà và chư quí-ông có cần dùng đồ Nữ-trang thì xin hãy đến tại tiệm « CON RỒNG VÀNG » nầy vì tại tiệm nầy bán đồ thiệt tốt và giá rẻ hơn các tiệm khác.

NAY KÍNH.

Thơ tín

Cairang, le 12 Novembre 1922.

CÂU PHÚC HAY LÀ CÂU CON

Mộng-buồ-Lầu yêu kính,

Hồm nay nhằng mằng lo nghèo nên đã lâu bặt tin, xin cố-giao thứ lỗi.

Thơ trước tôi thuật chuyện năm rồi, nay thơ nầy không lệ nói chuyện cũ nữa. Không, tôi không nói chuyện cũ xi cũ xịch nữa đâu, tôi muốn nói cho cố-giao nghe chơi, mà khi nghe rồi cố-giao chớ « sặt-cờ-ráy » Nguyễn Duy rằng không kín miệng,

"Số là tại chợ Cairang có nhà hai vợ chồng thầy kia vốn dòng nho phải, nên có lòng kính phật trọng tăng. Nay tuổi quá trí thiên nên lòng tu niệm càng thêm kính cẩn. Vì lại ông bà có con cái cũng đông, châu nội, châu ngoại đều đủ và còn một gái dương xuân, tuổi cập kê vừa đúng. Bởi vậy cho nên thường thầy, khi thì ông đi qui ý chùa nầy khi thì bà đi lễ phật núi kia. Ông bà một lòng tin ngưỡng, quyết trải tấc thành cầu an trong chốn gia đình cùng là cầu phúc cho con châu, dầu hao hơi tốn của cũng không nài, miễn phật trời chứng giám.

Mà thật vậy « Thiên tùng nhơn nguyện » trời phật thấy ông bà có lòng chơn tu nên khiến cho ông bà và gái út gặp một vị hòa-thượng rất đắc đạo trong chùa kia, bèn sắn lòng thọ giáo. Mà hòa-thượng nầy — cố-giao cũng nên biết — thầy ông bà và cô đã chỉ thành nên đã không nệ mệt mỏi lại còn vui lòng tụng kinh cho ông bà và cô được phước.

Giỏi thật ! Linh thật à cố-giao ! sau khi hòa-thượng tụng kinh chẳng lâu, thì cô nọ tâm thần đã-đượi, biếng nói biếng cười, hỏi cơm tanh cá, tới bữa ăn o-oẹ là thường. Đó cố-giao nghĩ coi phải là giỏi không ! phải là linh không ! Người chơn tu, ai dùng thứ cá bao giờ, bởi vậy cô nầy thấy thịt cá nói hôi, bợn dạ muốn mửa ăn không được, phải mà.

Mà hòa-thượng cũng hay, gần chỉ tụng kinh cho cô không quá một trăng thì hết, xem lại thì cô đã da thắm thịt hồng xưa, bề nhan sắc cũng có phần thêm xinh đẹp. Nhưng rủi có một đêm là sao bung của cô càng ngày càng lớn. Hòa-thượng tụng chưng nào, thì bụng của cô cũng lớn chừng nấy, nghĩ âu quá ngẫt.

Bụng cô lớn thết. Thiên-hạ hay đều tiếng đồn rùm tai, ông bà chẳng biết sao, đành phải đem cô qui ý nơi khác đặng chớ ngày cho cô khai hoa nở nhụy.

Đó câu phúc hay là câu con, cố-giao nghĩ coi có ngán !

Nguyễn-Duy.

Các thứ dầu hỏi của hãng Compagnie Franco-Asiatique des Pétroles thứ nào cũng tốt. Thứ dầu hỏi Con Cá (Le Pétrole Poisson) của hãng nầy cũng là dầu có tiếng trong toàn-cầu. Giá đã rẻ mà thấp lại được. Liệt-sĩ hãy dùng thứ mà coi thì chắc sẽ vừa ý.

REFINED PETROLEUM

極清光火水 牌 魚 公司 亞細亞

FISH BRAND

ASIATIC PETROLEUM COMPANY LIMITED

Trong các tiệm Lục-châu thay mặt cho hãng

Compagnie Franco-Asiatique des Pétroles

đều có bán thứ dầu hỏi nầy

德 TIỆM NÀO ĐÂU? 同

KÍA TIỆM ÉPICERIE MÉTROPOLITAINE

HIỆU : TRẦN-ĐANG ở đường d'Espagne số nhà 148,

ngang chợ mới SAIGON

Thì có bán đồ hộp, các thứ rượu tây thượng hạng và dầu thơm nhứt hạng v.v. giá rẻ hơn hết, chẳng có tiệm nào bằng. Chủ tiệm biết chiều-hiền đãi-sĩ, buôn bán chơn chất đáng cho quí ông, quí bà tin cậy.

Chư quí ông Lục-châu muốn cần dùng món chi cứ viết thơ ngay cho tiệm để tiệm sẽ gởi Contre-remboursement cho các quí-khách chẳng hề đắt rẻ.

Chú-nhân cẩn-khái.

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đồ đồ phụ tùng

Đường Lưro môn nài 99 và 101 - Đất-Hộ SAIGON

TRẦN-VĂN HIỆP chủ tiệm

Kính cáo cùng Lục-châu quí khách đặng rõ: Tiệm tôi có đóng đồ kiểu xe như là xe mui, xe ba mui, xe hòm, xe kiểu, xe lục-bộ; cũng có đóng thùng xe hơi theo kiểu kiểu mới, xem xe thiệt khéo, bền vững, mau và rẻ hơn hết. Ngoài ra cũng có bán các thứ xe cũ, sửa xe chắc chắn; có bán đồ sơn xe đủ kiểu, bán xe cao-su bằng cây giá rẻ hơn hết. Ai có xe cần dùng thì đem trong khách, kiểu đóng thì đã kết kỹ xe độc chiếc và xe song mã không đi tay mua đồ bán vô chắc, có bán yên cốt, chuông cho hai-ngựa; tính đã thấp đến khó thì theo xe. Xem xe và đến xe.

Cái mới quí khách có đặt đóng Đồ-bá xin ghi lại trước cho kịp khi trước coi công-xưởng chưa kịp thì khác, kẻo sau đến Chúng miễn chỉ đó thôi. xem giấy bên người thì sẽ rõ xe ta hơn.

Chúng tôi kính-cẩn ở ngoài giấy thơ bút thiên-nhơn cho chúng gia cả mà đến bàng hiểu đáp.

Thơ tín

CỦA VĂN-HÍ-BAN

Saigon, le 15 Octob e 1922.

Kính gởi lời [illegible] thơ bút và qui [illegible] tôi, tôi báo « *Lục-tỉnh Tân-Văn* » cho đặng khương kiện, và chúc cho qui [illegible] được thạnh hành như [illegible] tân tây, xin ông mở lòng rộng rãi, cho xin một thốn trong qui báo chương, đặng ấn hành mấy lời dưới đây, thì chúng tôi đội ơn không cùng.

Nhơn vì bạn « Văn-Hí-Ban » mất đi hết Lục-tỉnh, vẫn mất đã lâu tại Cholon-Saigon, sẽ có nhiều lời đồn đãi, làm cho lắm người nghi hoặc, không phân thiệt giả thế nào. Kẻ nói vậy, người nói khác; chủ thì nói: Từ ngày bỏ thiên-tai, thì Văn-Hí-Ban đã rả rích, nơi lại nói: Bị chết hết đáo kép tay, nên không có thể mà hát Saigon Cholon nữa, phải kiếm mấy từ quê mùa, ấy thì nhỏ trong Lục-tỉnh, hát mà kiếm ăn, hay vô-ấy, đáo kép đàn cò, tuồng mới ra có mà hát.

Những lời ngôn ngôn ấy, ngày nay thấu đến tai chúng tôi; không lẽ làm thinh mà [illegible]; cũng chẳng đã, chúng tôi phải mở [illegible] mà bẻn phân đen ở ăng cho rành, kẻo [illegible] nhơn tâm ngờ hoặc.

Vậy chúng tôi xin kể lai từ ngày khai trương cho đến nay, bản ban hát tại nơi [illegible], làm đi gì, cho qui ông qui bà được rõ.

Khai trương tại Cholon, hát tại rạp Đường-ông-Đông 19 ngày, kể từ 9 Septembre 1921. Đến ra Saigon, hát tại Câu-ông-Lãnh, Dakao, Jovấp cứ luân chuyển mấy nơi ấy cho đến tháng chạp Annam năm rồi. Đầu tháng giêng bản ban nghỉ cho đến mùng bảy tết năm nay, mới hát đầu năm tại rạp Eden Cholon. Hát tuồng: *Lường tình nang và Nhơn nghĩa đạo dông* (không kể tuồng *Kỳ duyên khô* » (ô dém) đã có hát rồi trong năm ngoái.

Kế lên bát Dakao-Go-vấp. — Trở về Cholon cho bạn bát nghỉ năm ngày, rồi dọn ghe đi Lục-Tỉnh. — Trước hết chúng tôi lên hát tỉnh Biên-hòa (11 dém). Trong lúc đó, tiếp được tờ quan Thống-đốc day chúng tôi phải cương một tuồng đăng hát giúp vì vụ quốc-trái. — Vì vậy, khi hát Biên-hòa rồi, thì chúng tôi trở về Saigon hát tại rạp **Modern Cinema** đường d'Espagne hai đêm (1er et 2 Avril 1922) hát đầu đầu, tuồng: *Quốc-trái hệ nghĩa vụ*, đêm sau, hát tại tuồng nhơn vật đạo đông.

Xong rồi, chúng tôi lên hát Longhiêu bảy ngày, qua Thudaumột hát mười hai ngày rồi trở về mới tỉnh đi hát sân tỉnh dưới.

Văn-Hí-Ban tôi lại Soctrang từ 9 cho đến 18 Avril (có qua Bà-rịa hát it đêm). Tại Soctrang được qui ông thưởng một tấm trướng đề :

À Văn-Hí-Ban. — Les amis de Soctrang.

Hát tại Bạcliêu từ 27 Avril đến 11 Mai 1922. — Được thưởng ba tấm hoành vớ, một đôi liễng của qui ông có tên dưới đây:

Một tấm hoành của Qui-quan :

Nguyễn-tấn-Hoài Ex-Conseiller Colonial

Một tấm hoành của Qui-ông :

Lê-văn-Ngọ, Võ-văn-Ngôn, Trần-văn-Phang

Một tấm hoành của Qui-ông :

Trần-văn-Thép

Một đôi liễng của Qui-ông : *Soán-văn-Học.*

Kế lui ghe qua hát Cantho, song rủi cho chúng tôi trong lúc đi đường gặp gió, cái Vôn, bị đông-mưa to, nên lôi kit có bướm, lên mang hết nửa bắp và một bại-chiếc, còn một bắp vén một bạn chèo, ngồi chơi đưa be ghe, giựt mình đều té xuống, sông bị chết nửa. Việc tổng táng xong rồi, thì chúng tôi nhứt định lo trở về Cholon đặng có chỉnh đốn lại. Nào đó ông chệ rạp hát mất đi khỏi, phải vắn mặt bản lâu ngày, nên không thể lấy tiền đặt cọc lại được, mà cũng không thể ở không đó ma cho; thiết là tổn thất lường mang cho bọn tôi trong lúc đó. — Song cám ơn qui quan, qui ông, qui bà ở Cantho, đều khuyến chúng tôi rằng hát ít đêm, trước là trừ tiền nước rạp, sau là kim một ít tiền sở hụt mà về đường. Vung theo lời, nên chúng tôi phải hát ít đêm. Bản ban hát tại Cantho, từ 30 Mai 1922 ; rồi kể trở về Cholon.

Đến nơi, công ty to sắp đặt lại và kim thêm kép đào mới, đang có tập tuồng, lại cho cả ban nghỉ nửa tháng, được thong thả về thăm mẹ nhà cửa.

Vì mấy cớ ấy, nên Văn Hí Ban về Cholon hơn hai mươi ngày mà không hát được.

Sở yêu rồi, thì quay trở xuống hát tại Vinhlong từ 27 Juin đến 6 Juillet 1922.

Được qui ông thưởng một bá cờ tam sắc bằng lụa soan có thêu chữ vàng như vầy : *Souvenir à Văn-Hí-Ban. Les Amis de Vinh-long.*

Qua hát Sadec từ 8 đến 18 Juillet 1922.

Được thưởng một tấm hoành của qui ông : *Hồ-văn Lang*, cựu chủ nhơn « Thái-Bẻo ».

Được thưởng một tấm hoành của qui ông : *Lê-văn Tập, Châu Anh*, và *Ý-guyên-văn-Tú*

Hát Long-xuyên từ 19 au 29 Juillet 1922.

Hát Rạch-giá từ 30 Juillet đến 12 Août 1922.

Được thưởng một tấm hoành của bà *Lê-thị-Hà, Lê-phú-An* và *Phạm-văn-Biết*.

Hát tại Chodoc từ 14 août 2 Août 1922.

Lên Pnom Penh hát từ 29 Août đến 9 Septembre 1922.

Được Đức cao Hoàng ân từ một tấm médaille en or de S. M. *Sisowath*, một tấm médaille *Manifrophon*.

Tưởng riêng M. Moroi Vui.

Một tấm hoành của qui quan, đề : *Les secret i es de d vers serviers.*

Mới tấm hoành của qui quan, đề : Trịnh đề -Thắng, Lê-văn-Đẩy, Ye-Yoo-Lim và *Mlle Coterine Trần-thị.*

Từ đã Pnompenh xuống hát Longxyên (vì có thơ gọi, mới xuống hát).

Hát cho Thủ (Longxyên) từ 15 au 17 Septembre.

Hát Longxyên (lần thứ nhứt từ 18 au 23 Septembre 1922.

Hát Cantho (lần thứ nhứt) từ 27 Septembre đến 7 Octobre 1922 ; tại Cantho :

Được qui quan, qui ông qui thầy trong hạt chung thưởng một tấm hoành.

Được qui chức Infirmiers chung thưởng một tấm hoành.

Được qui ông chủ xe hơi và chauffeurs trong tỉnh chung thưởng một tấm hoành

Được chư qui hữu (gia đình và trù phó, của các quan tây) trong tỉnh thưởng một tấm hoành.

Qua hát tại hat Sadec ngày 10 Octobre 1922 nầy.

Sự bết đát đi, nên chúng tôi mới xin đăng bao mấy lời trên đây, ngõ phòng tiện giệt những lời ngăn ngừa điều dối. Nên cho nhiều qui hữu có lòng chiếu cố đến Văn-hí-ban thì chúng an lòng đặc để bái tạm tin tức. Vậy chúng tôi gởi lời ta ơn, chư qui hữu có lòng hà cố chúng tôi như thế.

Sau đây chúng tôi rất ơn qui quan, qui ông, qui bà trong mấy tỉnh mà bản Văn-hí-ban cảng tôi đã đến hát, vì có lòng chiếu cố đông hàn, không nài tiền bạc, đến xem điển kịch động mua vui, sau là giúp bọn tôi tàm cho nên việc.

Chúng tôi hằng trên trọng những cổ, hoành liễng ban thưởng cho chúng tôi để làm kỉ-niệm, vì qui quan, qui ông, qui bà có lòng thương tưởng mà ban thưởng trong khi như vậy thì ơn ấy chúng tôi chẳng dám quên.

Từ ngày Văn-hí-ban đi hát lục tỉnh đến giờ, thì đã tập được tám bản tuồng mới.

Ngày nào về đến Cholon-Saigon, sẽ đem ra điển, mà đương vui cho chư qui khán quan, hoặt cón nhiều chỗ khiếm khuyết tỉ tích, thì xin vui lòng chỉ giáo, bổn ban rất hân hạnh mà đương theo lời cảm đặt ơn ấy không cùng.

VĂN-HÍ-BAN

Chủ-nhơn kính khái.

GALERIE DES ARTS DU TONKIN

畫 新

PHÙNG-VĂN-XUÂN

13, rue Pani Blancly, 13

SAIGON

Kính trình chư qui ông qui bà đặng rõ tiệm tôi có bán đồ đồng, đồ cẩn, đồ chạm, đồ thêu, đồ nơn, nón chaqueos bằng liège, bàn ghế lũ salon ngồi chơi cẩn và chạm làm theo kiểu kim thời rất là tinh xảo. Xin mời quí ông qui bà đạo chơi phế tiệm tôi như muốn mua hoặc đặt, thì bổn tiệm sẵn đã có đủ kiểu và hết lòng tiếp rước.

Chủ nhân : PHÙNG-VĂN-XUÂN.

Cáo bạch

CÓ MỖI NGÀY

lại uống

MỘT VIÊN THUỐC HƯỚN

CỦA ÔNG

Lương-y DEHAUT

uống trước khi đũng cơm, thì CHẮC BẰNG KHỎE MẠNH LUÔN

và ngày ngày các chứng bịnh nguy hiểm bắt tại hoyết tay hay là ăn không đều mà sanh ra.

Trước muốn mấy trị các chứng bịnh :

NHỨC ĐẦU, ĂN KHÔNG TIÊU, BĂNG BẠO TỲ, CHÓNG MẶT, KHÔNG THƯ THỚI,

Bán Tại: Nhà thuốc ông Lương-y DEHAUT. 147, Pholng. Bi-Denis Paris, chung khắp trong mấy tiệm thuốc.

NHÀ CHỤP HÌNH

PHOTO STUDIO

Mới tiếp được chuyến tàu Armand Béhic kiểu chụp hình máy chụp hình và đồ phụ tùng Kodak. Tính giá rẻ cho các món hàng ấy.

Giá một vài món đại khái như vầy.

N° 101 (9x9).....	1 $ 03
N° 105 (6x9).....	0. 68
N° 116 (6 1/2x11).....	0. 88
N° 117 (6x8).....	0. 68
N° 118 (8x10 1/2).....	1. 03
N° 120 (6x9).....	0. 68
N° 122 (8x14) 6 poses..	1. 33
N° 122 (8x14) 10 poses.	2. 22
N° 127 (4 1/2x6) 8 poses	0. 58
N° 130 (7 1/2x12 1/4)	1. 03

May chụp hình West Pocket

achromatique...	18 $ 90.
id Rectiligne.....	23. 90.
id Anastimat f. 7/7. 35.	50$

Bán tại Photo Studio 136 và 138 đường Catinat 136 và 138 SAIGON.

MỘT CÁI TIN LÀNH

Bổn tiệm mới tiếp được vỏ xe hơi mới PNEUS A TRINGLES, « BERGOUGNAN CABLÉ »

Xin bán cho chư-tôn giá rẻ hơn các nhà khác.

XIN ĐẾN NHÀ TẠI TIỆM

L. DESMARQUOY & Cie

ở đường Pellerin, môn bài số 61

SAIGON

Muốn cho chư-tôn mua hàng được vừa lòng cái lợi ích, chúng tôi xin hứa cho mua-bán cho những bạn hàng nầy.

TẠI HÀNG CÓ BÁN VỎ XE KÉO và XE MÁY ĐẠP ĐỒ MỚI BỀN CÙNG RẺ GIÁ

NHÀ GIẤY VÀ MÀU LÓN CỦA HÃNG L. DESMARQUOY & Cie BẮN NGÀY 15 OCTOBRE TỚI NÀY SẼ DỌN LẠI SỐ 61 ĐƯỜNG PELLERIN (gần lối Catinat)

NHÀ BUÔN BÁN TIN CẬY

của M. A. B. M. B. DEEN

ở đường Boulevard Charner môn bài 48

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ

Những thủy xoàn và ngọc ngà tốt, giá rẻ, và cũng có làm đồ nữ trang heo kiểu cách Langsa rất khéo.

DỊP TỐT BỎ QUA RẤT UỔNG

TIỆM BÁN HÀNG BẮC

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ

ĐỨC - THỊNH

CHAUVIN CHỢ MỚI SAIGON

N° 81 Rue Catinat, — SAIGON

Kính

Trình các ông, các bà ở lục châu đặng rõ: tại tiệm tôi có bán đồ đồ Bắc như là:

1. Tủ thờ, Bàn, ghế, tủ sơn đủ bộ đều là đồ chạm và cẩn Bắc đủ kiểu kim thời.

2. Lư ire, lư trái đào, chưng đèn, chân nông bằng thau, đồng đồ và đồng đen, làm tủ kiểu

3. Hàng bắc như là. Tủ bắc đủ thứ bằng và tủ máo, lành đem thiệt tốt và đồ máo, quyển, the, xa-hộp, đồ thêu và rèn, mặt-gối, [illegible], khăn nhiều, chiếu trải phòng khách rồng tiếp tây theo ý, chưn đứa tô nhỏ phả thiệt tốt đứa ngà, rương gỗ (valise) đủ kiểu

Tại tiệm tôi bán đồ thiệt tốt và nhẹ giá hơn các nơi khi nào các ông các bà có đến Saigon xin ghé lại tiệm tôi xem chơi thì biết. Tôi rất cám ơn.

May kính

CHAUVIN

Rượu mạnh hiệu DEJEAN dá thơm mà lại ngọt lắm cho những tay thạo rượu đều thảy khen ngợi

Chỉ một mình hãng Denis frères *có trữ mà thôi*

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn dẹp, theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-Pháp nầy, lập ra từ năm 1856

Hồi trước của ông HOLBÉ và RENOUX nay ông SOLIRÈNE nhứt hạng bào-chế sư kế nghiệp

ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân tử có cần dùng thuốc tây xin hãy viết thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC BIÊN đã xuất bản rồi, ai muốn xin, tại viết thơ cho ông L. SOLIRÈNE ngài sẽ gởi cho không.

CỐ TRỮ BÁN TẠI KHO HOÀN-CẦU

MAGASIN UNIVERSEL

187, Rue Catinat, 193

SAIGON

MÁY ĐỪA NHỎ MẠNH BẠO

Qui bà muốn con nít nhỏ cứng cát, gỡ mà yung chùng và đỗ ăn, chống nổi công việc đan đờn của sự mọc răng. Thì bột

GRAMINOL

có nhiều thứ bột vôi thảo mộc, những thứ ấy được tiêu tán vào mão thịt mà thôi, lại mùi rất là ngon ngọt, ấy là

thứ vật ăn nhứt của trẻ đu thơ

Nó trừ cho khỏi chứng tả, đau bụng, nóng ruốc, nó là thứ thuốc bổ làm mau lại sức, mấy đứa nhỏ xanh xao.

Cô bán nơi mấy nhà thuốc và tiệm bán đồ đa vị.

Cho không bột kiểu dùng thử theo lời xin gởi cho Société du Graminol Toulon (Var).

Một hộp graminol giá 1 $

Supercao là một món đồ ăn thêm sức mạnh cho kẻ tuổi tác. *Giá mỗi hộp 0 $ 90*

Nếu chư qui vị dùng bột Graminol và Supercao thì nên dùng thêm sữa Carnation

Một hộp độ chừng một lít giá..... 0 $ 20
Id. hai lít rưỡi..... 0 . 40

PHẦN THƯỞNG

Bổn hiệu định riêng một phần thưởng cho những người đọc báo Lục-Tỉnh Tân-Văn đến mua: Một bộ Chocolat Gyp 18 thẻ.

Hướng truyền

Sự thiệt thồi ủn kẻ ngụ-cư

Ông Phan Ng-X-N đến ở ngụ làng L. Mỗ để cho tiện đường đi lại tới lui mà tùng công tại phủ Khâm-sứ. Tuy nói rằng ngụ-cư, nhưng chẳng phải là tôi lấy đến nhờ cậy gì tấc đất ngọn rau của làng như những kẻ ngụ-cư khác, đây ông đứng mua vườn lập nhà nghiễm-nhiên một bật thổ chủ có thua ai. Vả từ khi ông đến ở đó đến nay thời giữ phép vua theo lệ làng không có điều nào sai chạy.

Một hôm vào khoảng giờ chiều, ông đi làm việc khỏi ở nhà chỉ có một mình bà cùng một vợ cậu con còn nhỏ và một người vú, thời bằng có một đứa gian-nhơn lớn vào nhà lấy mất một vì cái áo quần chẳng mự người nhà biết được là lên thời nó chạy mất! Lúc nó đã trốn mất thời người nhà hồ hoán lên, có hai người hàng xóm đuổi kịp được đứa gian ấy tại mỗi nơi vàng và cách xa nhà ông. Khi đã bắt nó rồi thời có đông người trông thấy và có mấy người ước định trong làng ấy chứng kiến đã cho hai đứa bắt được đứa gian chạy về thông tin với bà Phan đến.

Bà Phan được tin rằng đứa gian nhân đã bị phạt liền đến tức thời đến nơi thời chẳng thấy đứa gian là ai. Còn những người chứ-dịch chứng kiến cũng tỏ dì đâu mất! Bà Phan phải trở về không; lấy làm tức giận, dợi ông Phan về mà mách chuyện thiệt thồi ấy cho ông nghe.

Đến khi ông về ông nghe đầu đuôi tỏ tường ông liền đến hỏi mấy người chức-dịch thời người nầy nói không biết người kia bảo không hay, ông Phan lúc ấy giận hơn trở về nhà để làm đơn đến quan trên thưa nài việc ấy, nhưng chẳng hay về sau có được xử tri được thua thế nào thời chưa tường.

Ôi cái cách đối đãi của người Chánh-xã với người ngụ-cư đã lâm nơi có nhiều chuyện lôi thôi kiện hoàng chỉ những người Chánh-xã thường có tánh ức hiếp kẻ ngụ-cư, cho nên khi nào cũng thấy phần nhiều người ngụ-cư đi kêu người Chánh-xã. Làm như thế thời mất tiết cái chữ nghĩa « đồng bào » của ta đã khiến xướng từ mấy lâu nay, biết bao, mà lại tránh sao cho được cái tục nghĩ đã bỉ tiện nhơn ấy mà nói rằng « Ch. ỷ thế nhà » « G. ỷ thế vườn » là vậy.

Kính-cáo.

AUTO STUDEBAKER

4 CYLINDRES

7 CHỖ NGỒI

MUỐI MỚI LỢP LẠI

MỚI SƠN LẠI

MÁY MỚI SỬA LẠI

MỌI SỰ CÒN TỐT HẾT

Ai muốn mua thì tới coi lại nhà

M. Phủ Năm, ở Chợ-quán

Boulevard Galliéni.

MUỐN CHO BẠN ĐÊM MÀ:

SÁNG SỦA NHƯ BAN NGÀY

thì lấy mua mỗi cây đèn

HIỆU: IMTF'S

là đèn kim-mới tốt [illegible] đốt bằng: DẦU LỬA xông [illegible]

Có bán tại tiệm:

TRẦN-QUANG-NGHIÊM

đường Espagne, số 200 (gần chợ mới)

SAIGON

MOTOCYCLISTES — CYCLISTES

ĐẶNG-CÔNG-HÂN và Công TY

nhà số 244, đường Lefèbvre, SAIGON

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ

Các đồ phụ tùng xe máy đạp và xe máy dầu Võ và ruột xe máy hiệu WOLBER.

Võ và ruột xe máy dầu hiệu DUNLOP (bánh 600 và 650 a talon).

Đèn khi đã cho xe máy dầu (có dynamo và bình nước mành.

Bình nhớt khi đã để cho xe máy dầu (bouteilles Magondeaux).

Có bán xe máy dầu mới và cũ hiệu:

B. S. A. 4 1/2 H. P., 3 vitesses avec débrayage et mise en marche.

New-Hudson modèle de luxe 1922, 2 1/4 H. P., 2 vitesses avec débrayage et mise en marche.

New-Hudson 2 1/4 H. P., 2 vitesses, sans mise en marche.

Royal-Enfield 2 1/4 H. P., 2 vitesses avec débrayage et mise en marche.

Alcyon 2 1/2 H. P., 2 vitesses, débrayage et mise en marche.

Gratieux 3 1/2 H. P., 2 vitesses, avec débrayage et mise en marche.

Sửa các thứ xe máy dầu.

Sơn xe máy đã mòn.

XE MÁY ĐẠP CỦA HÀNG *L. CAFFORT*

HIỆU « ALCYON »

ĐỨA ĂN HẠNG NHỨT

Hôm bữa khai trương Trường đua xe máy đạp tại Saigon, bên phía mấy người Langsa đua lành phần thưởng của quan Toàn-quyền ban thì *M. Le STUNFF* ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON ăn hạng nhứt.

Còn bên phía mấy người Annam đua lành phần thưởng khai trường thì *M. Trần-văn THÌNH* hạng nhứt, *M. Trần-văn-CHÁNH* hạng nhì, hai vị ấy cũng ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON

L. CAFFORT.

N° 32, 34, 36, Rue Catinat. — SAIGON

Hàng nam nữ giàu có nên ghé mắt.

Các nhà chế đồ đẹp đồ giải lại càng nên lưu-ý lắm.

SÂM-QUÂNG-HƯNG THÌ TỰ CHẾ TẠO VÀNG NÊN

鋪金馨廣岑岸堤

Đời nay chi chi cũng chẳng qua hàng sự thiệt mực chắc chắn là hơn. Bởi vậy cho nên tiệm SÂM-QUÂNG-HƯNG dầy nghành tiệm cái Hongkong Quảng Đông, Nam-kỳ đặng nhờ qui-khách tín trọng. Hễ ai có mua của bổn hiệu những vàng 1 1, vàng thế, đồng vàng và bạc nên thì đều biết danh là đồ tốt lại giá rẻ.

Vì muốn phương tiện, cho qui khách, nên bổn hiệu có chế ra một thứ vàng thoi đã lượng sắc màu tươi tốt, *mua để dành thì cũng tốt hay là làm đồ trang điểm*, nếu ra như vàng là vậy *thiệt nội xứ Annam đây có một mình tiệm SÂM-QUÂNG-HƯNG chế ra mà thôi: không ai bì kịp và không ai có* nếu có tiết cũng là rất chước của bổn hiệu. Lời tục ngữ có nói rằng: *Một bổn thầy nguyên nhơn sanh hồ ấy.*

Xin qui-vị đời gót đến tiệm SÂM-QUÂNG-HƯNG ở đường Canton số nhà 40 mà mua rồi sẽ biết rằng lời nói chẳng sai.

Giá vàng thoi của bổn hiệu ngày nào ngày bà a qua mỗi lượng là 45 $ 80.

Xin qui-vị xem giá nầy rồi sẽ đến mà mấy người hay mua quen của bổn hiệu sẽ có phiếu gởi đến chẳng ai như qui vị có mua rồi xin lấy ra mà so với vàng thau của tiệm khác coi có phải là mau và giá rẻ hơn chăng.

Vang của bổn hiệu dám xưng rằng: vàng thiệt không sợ lửa.

Cholon, SÂM-QUÂNG-HƯNG Cẩn cáo.

SÂM-QUÂNG-HƯNG TIỆM BÁN VÀNG

CÓ BÁN VÀNG LÁ, VÀNG THOI, BẠC NÉN, VÀNG ĐỒNG NHỎ, LỚN ĐỦ THỨ

BÙI-QUANG-NHO

BÉNTRE

Bổn hiệu có trữ bán đã ba năm nay vải may mùng của hãng Chân-thực Bắc-kỳ chế tục kêu là Tulle Tonkinois, rộng khổ trắng tốt lắm mỗi cây dài 20m40, ngan 0m,80 giá có ba hạng khác nhau từ 4$,50 5$,00 và 6 đồng; có bán vải trắng may nóc bề khổ 0m,90 mỗi mètre 0$ 35. Mùa nầy là mùa muỗi ai muốn khỏi bịnh truyền nhiễm vì muỗi cắng, hãy nhìn xài vô lối đó may một cái màng cho khỏi muỗi cắng. Bổn hiệu cũng có trữ bán càng viết máy của người BÉ-ky làm giống như càng viết bên tây lại, mỗi chục (12) là một cắt, như mua nhiều về bán thì mỗi chục (12) là tám chiêm Có trữ nhiều thứ hàng bắc và hàng tơ nhuộm tại Bénitre như ai muốn mua thì bổn hiệu sẽ gởi contre-remboursement tới nơi chang sai. Xin chiếu cố.

Tôi cũng có bán bông khăn mỗi cây từ 19 tới 20 thước giá 14$50.

TRẢM NĂM KHÔNG PHAI

TIỆM-HOA-CHƠN-DUNG

NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN

Số 73, Boulevard de la Somme Saigon, (ngang gare xe lửa giữa chợ-cũ)

Thợ vẽ tiệm nầy đã có bằng cấp nổi nghiệp nơi trường xảo-nghệ, và được 3 cái bằng cấp đến xảo Hà-nội. Hình vẽ thiệt tinh xảo và để trăm năm không phai.

Xin chư qui vị muốn vẽ xin viết thơ hỏi, tiệm nầy sẽ gởi cho một tờ cao bạch có biên rõ thước tất giá cả và cắt nghĩa phân minh.

店歸首銀金源基貢西

Lời rao

Nay tôi xin cho các Ông các Bà đặng rõ. Tại tiệm tôi ở bên Âu-châu mới gởi qua những hột thủy-xoàn nước trắng xanh, và cũng có tác thứ đồ Nữ-trang hàng vàng kiểu mới đủ thứ lại có nhiều hột-xoàn lớn nhỏ cũng làm thiệt khéo lắm.

Các nữ (Thái-Tây) cũng có mới gởi qua thứ đồng-hồ treo lớn nhỏ, và kiểu trái quít của máy móc thì thiệt tốt và chắc có đủ 15 hột chai đi đúng. (15 Rubis) hiệu:

«CYMA et OMÉGA»

Giá bán rẻ hơn các tiệm khác như chư qui khách muốn mua đồ chơi, xin tới tiệm đã thì tôi sẽ hết lòng tiếp rước.

Tiệm thợ bạc KYYUN

n. 170, Rue Catinat SAIGON.

鋪私家利昌廣貢西

DƯƠNG-DIỆN

MARCHAND DE MEUBLES

109-141 Rue Catinat

SAIGON

XIN CÁC PHÒNG CHÚ-Ý!

Làm người ở đời lấy chi làm sự nghiệp? Như muốn có sự nghiệp, trước biết phải sắm đồ-đạc thập vật trong nhà. Bởi vậy, nơi cửa hàng của chúng tôi có đủ chư qui-vị mua dùng, trước xem chơi cho toại chí, sau để dành làm đồ kỷ-niệm cho chúng-con nhớ là.

Gương tây bằng sắt, bằng thau và đồng đỏ, ghế ngồi mây máy hiệu « Thonet » thiết đủ thứ kiểu. Nệm, mùng, gối, la-phê sắc sảo, kiểu sơn (*ripolin*) đồng bàn, mặt cẩm-thạch, bàn nhỏ; còn những bàn ghế theo kiểu kiểm thời (salon) toàn là cây danh nước cả.

Tiệm tôi bán giá rẻ hơn các nơi, vì tôi có người thay mặt lựa hàng bên các xứ (Thái-Tây) chỗ lại.

Xin qui-ông, qui-bà thừa dịp rảnh đến tiệm xem qua thì ắt vui khoái! Tiệm tôi lập ra ở Nam-kỳ có hơn mấy chục năm rồi, ai ai cũng đều tin cậy.

Cốc qui-ông, qui-bà muốn đặt đồ-đạt theo ý mình thì chúng tôi xin sẽ làm ý theo kiểu, vì bổn-hiệu có xưởng trợ lớn.

Xin chư qui-vị ghi lòng, tới xem qua một phen đã rõ.

DƯƠNG-DIỆN

Nguyễn-văn-Búp

(THỢ KHẮN DÈN)

Propriétaire du Soui-đen à Binh-nhâm

LÁI-THIÊU

Chỗ làm khăn hàng, Bombay và Nhiễu ấn đủ kiểu kim-thời, có kiểu cạp tác muốn đặt định lại đừng như nên vậy, rất tiện phải đó ai, bằng muốn vẫn thì khắt đo. Con muốn dây mông tây ý muốn từ 8 tới 1 lớp thôi.

Khăn đặt lễ mất khăn 3 đồng: hằng hàng Bombay-Hồng, công Nhiễu tàu thượng hạng Qui-ông muốn số phi tài chính, song phải gởi Mandat trước cho tiện bởi tôi ở gần Poste Lái-thiêu không đông cách Binh hòa giao ngân, nếu muốn gởi Contre-Remboursement phải đến Poste Thủ-dầu-mot số phí nhiều xin qui ông rõ. Còn mua sắm xin gởi thơ thương nghị cùng tôi.

Kính-cáo.

OÁN-HỒNG-QUÂN *THỨ SÁU* **in rồi, thứ bảy còn tiếp**

LỜI RAO

Cho mấy chủ có xe kéo cho mướn

Nên dùng thứ Cao su pneus C. G M. cho xe mình.

Vỏ (enveloppes) hạng nhứt, một cặp 12×56, Ruột (chambres à air) 5 piastres.

Sau tại Hãng nấu Cao su, ở đường Donaumont Saigon.

LA PLUS VASTE ET LA MIEUX ORGANISÉE DE L'INDOCHINE

MAISON DE PREMIER ORDRE

CHUYỆN ARAP

CHUYỆN MỘT NGÀN LẺ MỘT NGÀY

(*Tiếp theo*)

— Bà già thấy chàng bước vào nhà thì nói: tôi lấy làm vui mừng thấy cậu trở về, vì tôi lo lắn cho cậu lắm, tôi không biết có đều chi xảy đến cho cậu chăng? Sao tôi bấy giờ cậu mới về? — Ca-lấp nói: thiệt tôi lấy làm giận cho tôi vì làm nhọc lòng bà lo lắn trông đợi; tại đêm tối tôi lạt đường, nên về không đặng đó thôi, chớ không có chi lạ bết. Chàng bèn thuật chuyện lại cho bà già nghe rằng chàng gặp ông già đi theo với hoàng-tử bị xử tử đêm hôm, chàng nói hết những lời của ông ấy kể nẻ với chàng, rồi chàng dưa bức tượng công-chúa ra mà nói rằng: bà ôi, nếu tượng nầy về không đúng cái sắc tự nhiên của công-chúa Chi-na, thì tôi cũng không dám tin rằng cái tự nhiên của công-chúa còn trồi hơn nữa cho đặng. — Bà già cầm bức tượng, xem đi xem lại, rồi nói rằng: tôi nói gian cho có trời, thiệt là công-chúa còn xinh lịch hơn bức tượng muôn phần. Tôi ước ao lâm sao cho cậu thấy được công-chúa thì cậu mới chịu như tôi vậy, là hết thảy các tay danh họa trong hoàn hải, nếu lãnh họa hình công-chúa, dẫu rằng hết sức bình sanh cũng không thể họa cho giống mảy mai cái sắc xinh lịch thanh kỳ của công-chúa. Xưa nay duy có ông Ma-ni là một tay thợ vẽ danh tiếng khắp trăng, song vẽ cũng không được đủ hết cái nét khuynh thành của công-chúa. — Ca-lấp nói: bà nói như vậy là bà lầm cho tôi tin chắc rằng công-chúa Tựu-duyên-đức xinh đẹp cho đến đổi tay danh họa cũng không thể họa cho vừa, thì tôi rất cảm ơn bà và tôi mãng lòng tôi lắm. Cha chả! Tôi nghe vậy, tin vậy, rồi sao nó hết khoản khoái trong lòng tôi, tôi muốn liền mạng nầy mà xông đục vào nơi may rủi đó. Tôi chưa thấy công-chúa ra lâm sao, mà tôi lại mong trông rằng tôi sẽ được may mắn hơn hoàng-tử Sa-mạch-cang. Bà già nghe Ca-lấp nói thì giựt mình hỏi rằng: cậu nói sao? Cậu dám tính như vậy sao? Rồi cậu dám lâm như vậy nữa sao? — Ca-lấp nói: dạ, thưa bà, tôi quyết nội ngày nay đây, tôi sẽ vào xin chịu trả lời cân đố của công-chúa. Tôi đến xử Chi-na nầy là quyền đầu hoàng đế Anh-tông mà lập nên công-chúa, thì bây giờ, làm rồ của người nhọc nhằn sáng tạo tánh mạng tôi ra, tôn hao biết nhiêu là nước mắt, mà không chứng, (bởi tôi bết rằng thương tôi lắm) ông bà hay tôi chết thì rầu buồn đến đổi phải chết nữa. Tôi biết như vậy, tôi biết đạo làm con tôi phải vẹn giữ thế nào, dầu vậy tôi cũng không dân được tấm lòng ước vọng của tôi, mà tôi còn nói sao bây giờ? có phải tôi mạo hiểm đây là đặng làm cho cha mẹ tôi được hạnh phúc chăng? Phải, thật vậy đó, lòng ước vọng của tôi nó hợp với cái ích lợi của cha mẹ tôi, và nếu cha mẹ tôi hiện diện tại đây, cha tôi không ngăn cản tôi đâu, lại bảo tôi hãy làm theo ý muốn của tôi nữa. Vậy thì việc tôi được nhứt định rồi, xin bà hãy khẩn nguyện giùm cho tôi, chớ đừng có ngăn cản, vì không chi làm cho đổi lòng tôi được.

Bà già thấy khuyên lắm mà Ca-lấp không chịu nghe thì bà càng thêm lo sợ, bà nói: thì việc như vậy đó, cậu đã quyết nhứt rồi, không chi ngăn cản cậu được giữa đường nguy hiểm nầy, tôi hỏi cậu, sao mà cậu tới ở nhà tôi đây làm chi kia? Sao mà tôi nói công-chúa Tựu-duyên-đức cho cậu nghe làm chi kia? Cậu mê mẩn cái sắc lịch của công-chúa là tại tôi nẫn vẽ cái sắc lịch ấy ra mà khoe với cậu, khốn nạn thay cho mụ già nầy, nếu cậu chết thì rõ ràng là tại tôi mượn gương người mà giết cậu đó; sao tôi lại phải rớ đến phiền trách lấy tôi, làm cho cậu phải chết, kia; tức tối cho tôi biết chừng nào! — Ca-lấp chận ngang, nói lẽ rằng không đâu bà, không phải vậy đâu bà, không phải bà gieo cái họa lớn nầy cho tôi đâu, mà.

(*Còn sẽ tiếp theo*).

SAIGON IMP. DE L'UNION TIRAGE 3,500 EXEMPLAIRES

L'Administrateur Gérant NGUYỄN-VĂN-CỦA

Tirage: 31/0 4
Saigon 4/5/11-22